

יג תמוז תשג | 14/07/1943

מאת מקור, שימוש הוגן, ויקיפדיה

יום ויטנברג

האולטימטום הגרמני שנמסר ליעקב גנס, ראש היודנראט בגטו וילנה, היה חד וברור: עד הבוקר צריכים היהודים להסגיר לידי הגסטאפו את יצחק ויטנברג (יליד 1906), מפקד ארגון הפרטיזנים המאוחד, ששמו נמסר לגרמנים על ידי פעיל מחתרת ליטאי שהגרמנים לכדו ועינו. גנס זימן לפגישה את ראשי המחתרת, ובמהלכה תפסו שוטרים יהודים וליטאים את ויטנברג, ופנו להוציא אותו מהגטו. לוחמי המחתרת הסתערו על השוטרים והבריחו את ויטנברג. מהומות ועימותים פרצו ברחבי הגטו בין המוני יהודים תומכי היודנראט ששעטו ברחובות בחיפוש אחר ויטנברג ותומכיו, כדי למנוע מהגרמנים אמתלה להשמיד את הגטו, לבין לוחמי המחתרת שניסו לשכנע את ההמונים להילחם יחד עימם נגד הגרמנים. בשיאו של "יום ויטנברג", בי"ג בתמוז תש"ג (14.7.1943), החליט ויטנברג להסגיר עצמו לידי הגרמנים, כדי למנוע מלחמת אחים בתוך הגטו. למחרת, נמצא מפקד המחתרת מת בתאו, ככל הנראה עקב בליעת רעל שנטל עימו כדי לא להישבר בחקירות הגרמנים. יורשו בהנהגת המחתרת, אבא קובנר, טען לימים כי מעשהו של ויטנברג היה אחד ממעשי הגבורה הגדולים בימי השואה.